

12. Малаховський Ю.В. Інформаційна база аналізу ефективності витрат на охорону здоров'я (національний та регіональний рівні) / Малаховський Ю.В. // Економіка здоров'я: проблеми та перспективи розвитку / Матеріали міжнародної науково-практичної конференції 7 листопада 2012 р. – Сімферополь: Кримський інститут бізнесу, 2012. – Том I. – 84 с. – С.31-38.
13. Methods for the Economic Evaluation of Health Care Programmes [Електронний ресурс] / [Drummond, M.F.; Sculpher, M.J.; Torrance, G.W.; O'Brien, B.J.; Stoddart, G.L.]. 3rd edition. - Oxford University Press, 2005. – 385 p. - Режим доступу : <http://books.google.com.ua/books?id=xyPLJiEn7cC&printsec>.

Ю.В. Малаховський

Кіровоградський національний технічний університет

Хуссейн Наеф Набульси

American University of culture & education, Lebanon

Аналитическая база регулирования эффективности государственной системы охраны здоровья

Целью публикации является всесторонне изучение особенностей формирования аналитической базы определения уровня эффективности функционирования государственной системы охраны здоровья в региональном и национальном масштабах.

Статья посвящена вопросам формирования аналитической базы данных для определения уровня эффективности функционирования государственной системы охраны здоровья. Исследуются аналитический потенциал системы спутниковых счетов учета расходов средств на охрану здоровья, сравниваются методы оценивания эффективности расходов по предотвращению заболеваемости населения. Разработана система мероприятий по повышению уровня справедливости распределения расходов на охрану здоровья между членами общества на региональном уровне.

Доказано, что для определения степени справедливости распределения выгод и результатов функционирования системы охраны здоровья между членами общества необходимым является внедрение мониторинга состояния функционирования и использования средств государственных программ охраны здоровья населения на региональном уровне.

государственная система охраны здоровья, счета расходов на охрану здоровья, уровень эффективности расходов на охрану здоровья

Одержано 15.05.14

УДК 331.101.262

О.О. Нагорна, канд. екон. наук

Державне підприємство «Український науково-дослідний і навчальний центр проблем стандартизації, сертифікації та якості», м.Київ

Теоретичні засади розгляду інноваційної складової розвитку трудового потенціалу суспільства

У статті проаналізовано теоретичні засади розгляду інноваційної складової розвитку трудового потенціалу суспільства по ключовим напрямкам: методологічні підходи до вивчення трудового потенціалу та його складових; розробка категоріального апарату; розробка критеріїв, що дозволяють оцінити ступінь розвиненості явища; система індикаторів, завдяки яким можливо відслідковувати ступінь та напрямок змін. Методологічний підхід базувався на розгляді теорій двох рівнів: теорій, що стосуються загально-цивілізаційного прогресу, методологічні підходи до визначення суті трудового потенціалу суспільства та підходи до розкриття його інноваційної складової. При розгляді категоріального апарату було дано визначення інноваційного розвитку національної економіки як такої стадії розвитку, коли за рахунок реалізації інноваційних проектів у всіх

© О.О. Нагорна, 2014

сферах національного господарства виробляється значна частка ВВП. Було зроблено аналіз визначень інноваційної складової розвитку трудового потенціалу суспільства. Було розглянуто основні критерії розвитку інноваційності трудового потенціалу суспільства. Ретельно проаналізовані індикатори оцінки розвитку інноваційності трудового потенціалу суспільства.

інноваційна складова, трудовий потенціал суспільства, критерії розвитку інноваційності трудового потенціалу суспільства, індикатори оцінки розвитку інноваційності трудового потенціалу суспільства

О.А. Нагорная, канд. экон. наук

Государственное предприятие «Украинский научно-исследовательский и учебный центр проблем стандартизации, сертификации и качества», г.Киев

Теоретические основы изучения инновационной составляющей развития трудового потенциала общества

В статье проанализированы теоретические основы рассмотрения инновационной составляющей развития трудового потенциала общества по ключевым направлениям: методологические подходы к изучению трудового потенциала и его составляющих; разработка категориального аппарата; разработка критериев, позволяющих оценить степень развитости явления; система индикаторов, благодаря которым возможно отследить степень и направленность изменений. Методологический подход основывался на рассмотрении теорий двух уровней: теорий, описывающих общецивилизационный прогресс, методологические подходы к определению сути трудового потенциала общества и подходы к раскрытию его инновационной составляющей. В ходе рассмотрения категориального аппарата было дано определение инновационного развития экономики как такой стадии развития, когда за счет реализации инновационных проектов во всех сферах национального хозяйства производится значительная часть ВВП. Был сделан анализ определений инновационной составляющей развития трудового потенциала общества. Были рассмотрены основные критерии развития инновационности трудового потенциала общества. Тщательно проанализированы индикаторы оценки степени развитости инновационности трудового потенциала общества.

инновационная составляющая, трудовой потенциал общества, критерии оценки развитости инновационности трудового потенциала общества, индикаторы оценки степени развития инновационности трудового потенциала общества

Постановка проблеми. Оскільки Україна значно відстає від провідних країн світу щодо основних економічних показників, то особливого значення для неї набуває інноваційна спрямованість економічного розвитку. А відтак проблема використання інноваційної складової трудового потенціалу для нашої країни набуває особливого практичного значення. З іншого боку, саме суспільство стало більш «відкритим» до інновацій. Нестандартні підходи, інноваційні рішення, які часто призводять до революції в свідомості людей є реальною вимогою в нинішніх умовах успішного ведення підприємницької діяльності. Щоправда в Україні слід проводити ретельну роботу щодо формування світоглядного сприйняття інноваційної активності як необхідної умови розвитку країни та її регіонів. Формування інноваційного типу поведінки населення країни - трудового потенціалу є важливою передумовою його інноваційного розвитку в цілому та посилення значущості інноваційної складової в компонентній структурі трудового потенціалу суспільства. Невід'ємною складовою інноваційного розвитку економіки є розвиток трудового потенціалу країни.

Незважаючи на увагу вчених до категорії «трудоий потенціал», вкрай недостатньо досліджень, що присвячено саме інноваційній складовій розвитку трудового потенціалу.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Дослідженням інноваційних аспектів розвитку національної економіки присвячені праці таких видатних вчених, як М. Гельвановський, М. Делягін, Е. Денісон, П. Друкер, Дж. Зисмен, Л. Канторович, Г. Менш, Дж. Мур, М. Портер, Н. Розенберг, Р. Солоу, К. Фрімен, Дж. Харт, Дж. Хендерсон, Т. Хіросі, Й. Шумпетер та ін. Вони розглядали впровадження інновацій в

економічні процеси в контексті підвищення конкурентоспроможності, розвитку інноваційної економіки на засадах високопродуктивної праці. Серед українських вчених стратегічним перспективам розвитку національної економіки на інноваційних засадах присвячували свої роботи Л. Антонюк, Ю. Бажал, О. Білорус, Л. Гальперіна, В. Геєць, Я. Жаліло, С. Кацура, Н. Краснокутська, А. Кредісов, Д. Лук'яненко, С. Мочерний, Б. Патон, Ю. Пахомов, В. Семиноженко, М. Шингура, Т. Щедріна та ін. В наукових доробках В. Антонюк, В. Богині, С. Вовканича, О. Герасименко, О. Грішної, А. Колога, І. Кравченко, Е. Лібанової, В. Мікловди, О. Новікової, С. Пирожкова, М. Пітюлича, У. Садової, М. Семикіної, Л. Шаульської, Л. Шевчук закладені основи для виокремлення інтелектуальної компоненти розвитку трудового потенціалу.

Незважаючи на напрацювання провідних учених, розглядання проблем розвитку інноваційної компоненти трудового потенціалу потребує комплексного підходу, а це означає, що воно неможливо без подальшого розвитку теоретичних, методологічних засад вивчення трудового потенціалу суспільства.

Постановка завдання. Стимулювання розвитку інноваційної складової трудового потенціалу можливе лише за умови комплексного підходу до вирішення проблем його розвитку. Комплексність підходів передбачає не тільки розуміння складності проблеми, але й можливості її реалізації: розробка логічної цілісної теоретичної концепції, політичної волі, економічних можливостей. Під економічними можливостями ми розуміємо не тільки гроші, які можуть бути залученими до виконання стратегічних програм розвитку трудового потенціалу суспільства, але й чутливість економічної системи та суспільства до запланованих змін. Потрібна розвинена інфраструктура інноваційних змін: інститути, що займаються або відповідальні за інновації, професійний кадровий склад на всіх рівнях та всіх структурах, його вмотивованість, законодавча база, вирішення правових питань, в тому числі захист прав інтелектуальної власності та ін. Починати треба, на наш погляд, саме з формування теоретичної концепції, яка стане базою для розробки стратегічних програм.

Метою статті є розробка теоретичних засад розгляду інноваційної складової розвитку трудового потенціалу суспільства.

У контексті досягнення мети були поставлені наступні завдання:

- визначити методологічні підходи до вивчення трудового потенціалу та його складових;
- окреслити методологічні підходи до визначення інноваційної складової трудового потенціалу;
- представити авторське бачення індикаторів та критеріїв оцінки інноваційності трудового потенціалу суспільства.

Виклад основного матеріалу. Теоретичні засади вивчення проблеми, на наш погляд охоплюють наступні напрямки: 1) методологічні підходи до вивчення трудового потенціалу та його складових; 2) розробку категоріального апарату, що дозволяє комплексно описати явище, з урахуванням його внутрішніх та зовнішніх зв'язків; 3) методіку комплексної оцінки явища – тобто розробку критеріїв, що дозволяють описати внутрішню будову, оцінити ступінь розвиненості явища (в найкращому варіанті – показати синергетичний ефект); 4) систему прогнозування розвитку явища на базі якої може бути вибудована стратегія розвитку; 5) систему індикаторів, завдяки яким ми можемо відслідковувати ступінь та напрямок змін.

Оскільки в рамках однієї статті неможливо охопити усі визначені напрямки, то ми зосередимо зусилля на розгляді ключових, на наш погляд, напрямків.

Щодо методологічних підходів, то тут переплітаються два рівня: теорії, що стосуються загально-цивілізаційного прогресу, методологічні підходи до визначення суті трудового потенціалу суспільства та підходи до розкриття його інноваційної складової.

Теорії, що визначають базові підходи дослідника до розгляду процесів: економічні погляди меркантилістів, фізіократів, положення класичної буржуазної політичної економії, теорія суспільно-економічної формації, теорія стадій росту, теорія конвергенції двох систем, теорія трансформації перехідної економіки; теорія соціального конфлікту; теорія добробуту; теорія інформаційного суспільства; теорія постіндустріального суспільства; теорія суспільства знань тощо. Перелічені теорії дозволяють розкрити місце людини в цивілізаційному процесі, її роль на різних стадіях розвитку економічної системи.

Теорії, що стосуються трудового потенціалу і його складових: теорія трудового потенціалу; теорія людського капіталу; концепція якості життя; концепція якості трудового життя; теорія людського потенціалу; трудова теорія економічного зростання; теорія людського розвитку; теорія управління трудовим потенціалом; теорія трудовозбереження; концепція народонаселення; концепція неперервної освіти; теорія зайнятості; теорія заробітної плати; теорія мотивації праці; теорія корпоративної культури; теорія раціонального використання ресурсів тощо.

Кожна з теорій, об'єднаних нами у дві базові групи заслуговує на виняткову увагу. Звернемось більш детально до положень тих теорій, які мають виняткове значення для нашого дослідження.

Відповідні теоретичні положення мають місце у різних наукових школах і течіях, узагальнення підходів яких досить ґрунтовно подає С. Злупко. Вчений у історичному ракурсі наводить найбільш вагомні теоретичні підходи до розуміння зайнятості та її ролі для загально-цивілізаційного розвитку [4, с. 468-570].

Якщо розглянути підходи різних шкіл та теорій в історичному аспекті, то можна говорити про те, що на ранніх стадіях розвитку економічної теорії увага вчених була зосереджена на ролі різних класів у процесі виробництва багатства нації. З середини ХІХ сторіччя, починаючи з К.Маркса (який розмірковував не тільки над роллю класів, але визначав роль окремого виробника у процесі виробництва), а також з розвитком мікроекономіки, увага зосередилась на ролі окремої людини у процесі виробництва. При цьому, ринкові підходи базувались, перш за все, на порівнянні того, що дає (в грошовому вимірі) найманий робітник хазяїну підприємства з тим, що робітник отримує (в грошовому вимірі). Саме така обмежена кількісна оцінка завела у безвихідь безробіття суспільство ХХ сторіччя. Науково-технічна революція підняла вимоги до якості праці та оцінювання вкладу працівника у виробництво споживчих цінностей до такого рівня, що застала суспільство шукати нові шляхи використання його трудового потенціалу, а вчених – шукати нові підходи до його оцінювання. Нова якість праці вимагає теоретичного переосмислення ролі працівника та пошуку шляхів залучення у виробництво споживчих цінностей творчого, інтелектуального та інноваційного потенціалу суспільства.

Серед новітніх теоретичних підходів, що формують методологію дослідження трудового потенціалу суспільства, заслуговує на увагу твердження С. Злупка щодо можливостей підвищення рівня зайнятості населення. Професор констатує, що деякі вчені схильні вести дискусію з приводу скорочення нормального робочого часу і створення «суспільства трьох часів»: найманої праці, власної праці та громадської праці. Окремі економісти і соціологи (У. Бек, Дж. Ріфкін, Ф. Бергман) пропонують збільшувати зайнятість у «третьому секторі» – суспільно корисній й громадській праці. Складовою цієї концепції є освітня праця. Якщо підсумувати такі пропозиції, як

ззначає С. Злупко, то вимальовується суспільство «п'яти видів праці»: наймана, власна, громадська, суспільна й освітня праця [4, с. 492].

Якщо розглянути розвиток трудового потенціалу суспільства з огляду на «п'ять видів праці», то треба зауважити, що інноваційність на сучасному етапі може бути притаманна усім видам праці, а освітня праця пов'язана з інноваційністю більшою мірою.

Що стосується другого напрямку теоретичних засад – розробка категоріального апарату, то треба визначитись з базовими категоріями.

Під інноваційним розвитком національної економіки ми розуміємо таку стадію розвитку, коли за рахунок реалізації інноваційних проектів у всіх сферах національного господарства виробляється значна частка ВВП. Під «значною часткою» слід розуміти таку частку ВВП, яка оказує суттєвий вплив на покращення якісного стану інших сфер життєдіяльності суспільства. Важливою ознакою інноваційної економіки є розвинута інфраструктура, значна питома вага наукомісткого виробництва, зменшення екологічного навантаження на оточуюче середовище, якісні зміни у праці.

Сутність розвитку інноваційної складової трудового потенціалу слід розуміти досить глибинно, без механічного перенесення поняття інноваційного розвитку із других сфер економіки.

Важливо розуміти, що розвиток інноваційності нерозривно пов'язаний з інноваційним процесом, який передбачає процес перетворення ідей у нову чи вдосконалену продукцію, що користується попитом [12, с. 13]. А власне генерування таких ідей і формується у сфері взаємодій складових трудового потенціалу.

Надзвичайно важливим процесом у ході розвитку інноваційності трудового потенціалу є інтелектуалізація праці. Насправді за такого процесу абсолютно не відкидається значущість тієї ж фізичної праці, яка навіть за сучасного технологічного укладу й поширення нових технологій має місце і для України є потужним сегментом ринків праці. Тут йдеться про здатність до розвитку, неперервного навчання, обміну досвідом з адекватним, наперед оціночним підходом до здійснення трудової діяльності та мінімізацією необґрунтованих ресурсних затрат.

Дуже важливо, щоб унаслідок розвитку інноваційності трудового потенціалу суспільства спостерігався відповідний економічний ефект, адже інновація є кінцевим результатом впровадження у виробництво нововведення, який приносить дохід, більший ніж простий екстенсивний ріст, породжений вкладенням додаткових трудових, земельних чи капітальних ресурсів [11, с. 197].

Домінування інтелектуальної потенційної складової є очевидним. Розвиток інноваційності трудового потенціалу суспільства проявляється у впливі технологізації, гуманізації, інтелектуалізації й екологізації на сферу трудових відносин з одного боку та детермінованості соціально-трудовим потенціалом (ефективністю його використання) самої інноваційної складової з іншого боку [9]. Важливо розглядати розвиток інноваційності трудового потенціалу не односторонньо. На цьому наголошують представники Київської наукової школи, фокусуючи свою увагу на потенціалі трудовому, а саме: збереження та розвиток такого потенціалу України є актуальним для реалізації інноваційної стратегії розвитку і є стратегічним завданням стійкого розвитку України [3, с. 267].

Якісне дослідження розвитку інноваційної складової трудового потенціалу вимагає проведення ґрунтовних оціночних розрахунків. Що стосується індикаторів оцінки розвитку інноваційності трудового потенціалу суспільства, то тут можуть бути використані, підходи, запропоновані Пасекою С.Р. в її монографії щодо оцінки розвитку інноваційності соціально-трудового потенціалу регіону [8, с. 304]. Пасека С.Р. запропонувала сім груп індикаторів: 1) інституційні; 2) потенційні; 3) функціональні; 4) результативні; 5) демографічні; 6) освітні; 7) ресурсні. Запропоновані групи, на наш

погляд, досить повно і всебічно охоплюють інноваційні процеси і, в цілому, дають цілісну картину ступеню розвитку інноваційності трудового потенціалу. Але у запропонованих індикаторах домінує, на наш погляд, спроба оцінити, перш за все, рівень розвитку інноваційності кадрового потенціалу наукових установ та вищих навчальних закладів як складової інноваційних процесів. Так, із чотирьох індикаторів інституційної групи тільки один - кількість інноваційно активних підприємств у промисловості, безпосередньо стосується виробництва. Із шести індикаторів групи «Потенційні» тільки один - чисельність творців (винахідників, раціоналізаторів), стосується виробництва.

Група функціональних індикаторів надає нам можливість отримати розподіл інноваційної складової за сферами діяльності, тобто ця група індикаторів дає змогу виділити галузі-лідери інноваційного процесу у країні. Сама велика група – «результативні» має у своєму складі 14 індикаторів. Тільки два з них – «Впровадження прогресивних технологічних процесів у промисловості» та «Освоєння нових видів продукції у промисловості» стосуються безпосередньо виробництва. На наш погляд, запропоновані підходи відбивають реальну ситуацію, що склалась в Україні – суттєвий розрив між наукою та практичним впровадженням наукових досліджень, між кадровим потенціалом вищих навчальних закладів, науково-дослідних інститутів та кадровим потенціалом виробництва.

В сучасних умовах ринок є універсальним індикатором. Тому, на наш погляд, індикатор «Обсяг реалізованої інноваційної продукції, що є новою для ринку» потрібно доповнити більш універсальним індикатором «Доля інноваційної продукції у загальному обсязі реалізованої продукції по галузях». Найвимогливішим арбітром для оцінки ступеня інноваційності економіки країни та її трудового потенціалу є світовий ринок, тому потрібно ввести індикатор «Питома вага продукції, що експортується, в загальному обсязі продукції, що виробляється по галузях» в тому числі, на ринки розвинених країн.

В групі ресурсних індикаторів є індикатор «Рівень фізичного зносу обладнання для виконання науково-дослідних і дослідно-конструкторських робіт», але в цій групі повинен бути індикатор «Рівень фізичного зносу обладнання на підприємстві». Саме цей індикатор дозволить оцінити чи спроможне підприємство, чи галузь взагалі впроваджувати нові технології.

Комплексне розуміння розвитку інноваційності трудового потенціалу також повинне передбачати визначення його основних критеріїв. Тут важливо підкреслити відмінність критеріїв від індикаторів, які характеризують кількісний чи якісний аспект розвитку інноваційної складової. Критерій – це суспільно значуща норма розвитку, яка характеризує спрямованість соціальних та інноваційних змін і відповідає вимогам незворотності суспільного прогресу в цілому.

Розглянемо основні критерії розвитку інноваційності соціально-трудоного потенціалу регіону, що запропонувала в своїй монографії Пасека С.Р. [8, с. 403], базуючись на напрацюваннях авторів колективної монографії представників Донецької наукової школи [10]: 1) спрямованість інтелектуалізації соціально-трудоних відносин на підвищення їх рівня; 2) забезпечення достатніх умов творчого розвитку особистості, цільова підтримка; 3) забезпечення рівного доступу до знань, захисту прав інтелектуальної власності; 4) ефективні соціальні взаємодії в сфері інтелектуальної праці; 5) достатній продуктивний рівень діяльності наукових й освітніх установ як основних генераторів інноваційного процесу.

Треба зауважити, що на відміну від індикаторів, які мають кількісне значення, критерії несуть якісну оцінку процесу. Вони дадуть нам змогу оцінити явище у динаміці тільки застосувавши критерії «більше» чи «менше». Якісне оцінювання

процесів менш об'єктивне ніж кількісне за допомогою індикаторів. Його можна застосовувати, перш за все, при оцінюванні ступеня розвинутості процесу методом експертних оцінок.

Висновки. Теоретичні засади вивчення проблеми інноваційної складової розвитку трудового потенціалу суспільства, на наш погляд, охоплюють наступні напрямки: методологічні підходи до вивчення трудового потенціалу та його складових; розробку категоріального апарату; розробку критеріїв, що дозволяють описати внутрішню будову, оцінити ступінь розвиненості явища; систему прогнозування розвитку явища на базі якої може бути вибудована стратегія розвитку; систему індикаторів, завдяки яким ми можемо відслідковувати ступінь та напрямки змін.

Теоретичні засади розвитку трудового потенціалу враховують низку теорій та концепцій, які історично сформувались з акумулюванням досвіду і знань різних наукових шкіл та течій. Ми дійшли висновку, що при визначенні методологічних підходів, слід спиратися на два рівні: теорії, що стосуються загально-цивілізаційного прогресу, методологічні підходи до визначення суті трудового потенціалу суспільства та підходи до розкриття його інноваційної складової.

Розвиток інноваційності трудового потенціалу суспільства проявляється у впливі технологізації, гуманізації, інтелектуалізації й екологізації на сферу трудових відносин. Якщо розглянути розвиток трудового потенціалу суспільства з огляду на «п'ять видів праці», запропоновані С. Злупко, то треба зауважити, що інноваційність на сучасному етапі може бути притаманна усім видам праці, а освітня праця пов'язана з інноваційністю більшою мірою.

Проаналізувавши сім груп індикаторів оцінки розвитку інноваційності трудового потенціалу ми дійшли висновку, що лише невелика кількість індикаторів у кожній групі стосується безпосередньо виробництва та запропонували доповнити їх певними індикаторами. Виходячи з того, що найвимогливішим арбітром для оцінки ступеня інноваційності економіки країни та її трудового потенціалу є світовий ринок, ми запропонували ввести індикатор «Питома вага продукції, що експортується, в загальному обсязі продукції, що виробляється по галузях» в тому числі, на ринки розвинених країн.

Нинішній вектор модернізації економіки країни повинен враховувати напрямки розвитку інноваційності трудового потенціалу суспільства.

Список літератури

1. Аналітична доповідь Центру Разумкова «Інноваційний розвиток в Україні: наявний потенціал і ключові проблеми його реалізації» [Електронний ресурс]. — Режим доступу : www.uceps.org/additional/analytical
2. Антонюк Л. Л. Інновації: теорія, механізм розробки та комерціалізації: Монографія / Л. Л. Антонюк, А. М. Поручник, В. С. Савчук. — К.: КНЕУ, 2003. — 394 с.
3. Економіка праці та соціально-трудові відносини : Підручник / А. М. Колот, О. А. Грішнова, О. О. Герасименко та ін. ; за наук. ред. д-ра екон. наук, проф. А. М. Колота. — К. : КНЕУ, 2009. — 711 с.
4. Злупко С. Економічна наука і наукознавство : Монографія / С. Злупко // Упоряд. Я. Злупко. — Л. : Тріада плюс, 2006. — 776 с.
5. Інноваційна праця: діагностика проблем, важелі активізації: монографія / М.В. Семикіна, С.Р. Пасека та ін. / за наук. ред. д-ра екон. наук, проф. М.В. Семикіної. — Черкаси : ТОВ «МАКЛАУТ», 2012. — 320 с.
6. Людський капітал регіонів України в контексті інноваційного розвитку: монографія / В. П. Антонюк, О. І. Амоша, Л. Г. Мельцер та ін. / НАН України, Ін-т економіки пром-сті. — Донецьк, 2011. — 308 с.
7. Науковий та інноваційний потенціал України у міжнародних статистичних порівняннях : Монографія / І. Ю. Єгоров, І. А. Жукович, Ю. О. Рижкова ; Центр дослідж. наук.-техн. потенціалу

- та історії наук ім. Г. М. Доброва НАН України, Науково-техн. комплекс стат. дослідж. — К.: Інформ.-аналіт. агентство, 2010. — 157 с.
8. Пасека С. Р. Соціально-трудова потенція регіону: теорія і практика розвитку : Монографія / С. Р. Пасека. — Черкаси : «ІнтролігаТОР», 2012. — 608 с.
  9. Пасека С. Р. Сутність та індикатори інноваційного розвитку соціально-трудова потенція регіону / С. Р. Пасека // *Економіка и управление. Научно-практический журнал.* — Симферополь : Национальная академия природоохранного и курортного строительства, 2012. — № 4. — С. 91–98.
  10. Регіони України у 2011 році. Статистичний збірник / Державна служба статистики України. — Ч. 1. — К., 2012. — 358 с.
  11. Семів Л. К. Регіональна політика: людський вимір / Л. К. Семів. — Л. : ІРД НАН України, 2004. — 392 с.
  12. Соловйов В. П. Інноваційний розвиток регіонів: питання теорії та практики : Монографія / В. П. Соловйов, Г. І. Кореняко, В. М. Головатюк. — К. : Фенікс, 2008. — 224 с.

Olga Nagornaya

State Enterprise "Ukrainian Research and Training Center of Standardization, Certification and Quality", Kiev

The theoretical basis of the consideration of innovative component of the potential employment of the society

This paper analyzes the theoretical basis of consideration of innovative component of the labor potential of the society in key areas: Methodological approaches to the study of labor potential and its components; the development of categorical apparatus; Development of indicators for assessment the degree of the phenomenon; system of indicators that make possible to trace the extent and direction of change. The methodological approach was based on the consideration of two levels of theories: theories concerning general civilizational progress, methodological approaches for determining the merits of the potential employment of the society and its approach to the disclosure of the innovation component. Concifering the question concerning the categorical apparatus the defention of innovation development of national economy on the stage of development through the implementation of innovative projects in all sectors of the national economy produce a significant level of GDP was accepted. The analysis of the innovation component of the potential employment of the society was developed. Also the basic criteria of innovations in the field of the labor potential of the society. After analysis the indicators of the assessment of the development of innovative society's labor potential.

innovation component, the labor potential of society, the criteria of innovativeness of the labor potential of society, indicators for assessing the employment potential of innovative society

Одержано 28.04.14

УДК 330.342.22:331.52

Г.Т. Пальчевич, проф., канд. екон. наук

Кіровоградський національний технічний університет

Забезпечення зайнятості населення в умовах становлення інноваційної економіки

У статті розкрито сутність та особливості забезпечення зайнятості населення в умовах становлення інноваційної економіки. Охарактеризовано механізми регулювання ринку робочої сили. Виокремлено напрями удосконалення розвитку сфери докладання праці із врахуванням вимог інноваційного розвитку, визначено методи підвищення якості та конкурентоспроможності населення на ринку праці.

зайнятість населення, інноваційний розвиток, ринок робочої сили, людський капітал

© Г.Т. Пальчевич, 2014